

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2012/4158-0 562 ICJ
Saksbehandler Ine Cecilie Jordalen Norum, tlf. 61 26 60 74

Dato 05.04.2013

Opplandskraft DA – søknad om konsesjon for Hinøgla kraftverk - Uttalelse

Konklusjon

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for etablering av Hinøgla kraftverk. Vi mener begge omsøkte alternativer er akseptable. I en ev. konsesjon må det fastsettes vilkår for å begrense skadevirkningene ved utbyggingen.

Bakgrunn

NVE har i brev av 07.01.13 sendt en søknad fra Opplandskraft AS om bygging av Hinøgla kraftverk på høring. En betydelig del av vannføringen er allerede fraført Hinøgla gjennom regulering og overføring av avløpsvann fra Nedre Heimdalsvatn til Sandvatna.

Tiltaket

Det er søkt om to utbyggingsalternativer. Ved begge alternativene planlegges kraftverket som et elvekraftverk. Midlere tilsig ved inntaket er 2,79 m³/sek. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,35 m³/sek. 5-persentil sommer er oppgitt til 1 m³/sek mens 5-persentil vinter er 0,33 m³/sek.

Alternativ A:

Kraftverket vil utnytte et fall på 94 m. Inntaksbassenget dannes av en ca. 50 m bred og ca 2,5 – 3,5 m høy gravitasjonsdam i betong ved kote 805. Vannet føres i nedgravd rørgate forbi en elvestrekning på ca. 1300 m. Det vil ikke være behov for deponering av overskuddsmasse. Kraftstasjonen har avløp på kote 711. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 3,5 m³/s, minste driftsvannføring er anslått til ca. 0,35 m³/s. Søkeren har foreslått en minstevannføring på 0,5 m³/s i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/s i perioden 01.10 – 30.04. Søker opplyser om at kraftverket kjøres når vassføringa er stor nok til at aggregatet kan gå ved innfrielse av pålagt minstevannføring. Kraftverket vil ikke drive effektkjøring. Vinterstid forventes det at kraftverket vil stå i perioder med lavt tilsig. Midlere årlig energiproduksjon er beregnet til 12,5 GWh, hvorav 8,0 GWh er sommerkraft og 4,5 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 3,6 kr/kWh.

Alternativ B:

Kraftverket vil utnytte et fall på 78 m og ha tilsvarende inntaksbasseng som beskrevet under alt. A. Vannet føres i nedgravd rørgate forbi en elvestrekning på ca. 1000 m. Det vil ikke være behov for deponering av overskuddsmasse. Kraftstasjonen har avløp på kote 727. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 3,5 m³/s, minste driftsvannføring er anslått til ca. 0,35 m³/s. Søkeren har foreslått en minstevannføring på 0,5 m³/s i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/s i perioden 01.10 – 30.04. Søker opplyser om at kraftverket kjøres når vassføringa er stor nok til at aggregatet kan gå ved innfrielse av pålagt minstevannføring. Kraftverket vil ikke drive effektkjøring. Vinterstid forventes det at kraftverket vil stå i perioder med lavt tilsig. Midlere årlig energiproduksjon er beregnet til 10,4 GWh, hvorav 6,7 GWh er sommerkraft og 3,7 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 3,8 kr/kWh.

Kraftlinjer

Kraftverket knyttes til eksisterende nett via en 22 kV jordkabel. Kabellengden vil være omtrent 2,8 km (alt A) eller 3,1 km (alt B).

Veibygging

En allerede eksisterende grusvei dekker mye av veibehovet i utbyggingsperioden. Veien går forbi inntaksområdet og har en avstikker ned til gangbrua som ligger mellom kraftverksalternativene A og B. Det er derfor kun behov for noen hundre meter ny permanent vei for å tilfredsstille transportbehovet fram til det alternativet som bygges ut. Det må i tillegg bygges midlertidig vei langs rørgata, men der avstanden mellom eksisterende vei og rørgata er liten, kan det vurderes å lage korte avstikkere fra eksisterende vei i stedet.

Fylkesmannens vurdering av virkningene

Botanikk

Vi er ikke kjent med at det forekommer truede vegetasjonstyper eller arter som påvirkes av den planlagte utbyggingen.

Fugl

Elva er et godt leve- og hekkeområde for fossekall og strandsnipe (NT). Det foreligger imidlertid ikke kunnskap om hekking langs elva. Redusert vannføring må forventes å gjøre elva mindre egnet for fossekall og strandsnipe.

Det er registrert hekking av kongeørn i influensområdet. Kongeørn er svært følsom for forstyrrelser i hekkeperioden og anleggsarbeidet bør derfor legges utenom perioden 15.02 - 15.08. Det er også registrert hekking av hønsehauk i influensområdet. Anleggsarbeider innenfor en radius på 500 m fra hekkelokaliteten bør ikke forekomme i perioden 01.03 – 01.07. Alle hekkelokaliteter blir ikke benyttet hvert år. Dersom det dokumenteres at det ikke er etablert hekking i området i anleggsåret innen 15.05, kan anleggsarbeider igangsettes fra det tidspunktet.

Fisk

Hinøgla har en god ørretstamme, og det er tatt fisk opp mot 1 kg på strekningen. Prosjektstrekningen er relativt bratt og stri, men det finnes fine kulper som egner seg som oppholdssted for fisk. Spesielt gjelder dette på strekningen fra samløpet med Flekka og ned til planlagt kraftstasjonsplassering. Strekningen oppstrøms inntaksområdet og ned til Staupfallet, kan ikke utelukkes som gyte- og oppvekstområde. Redusert vannføring på utbygd strekning må forventes å medføre skade på fiskebestanden og på fisket. Det er mulig at skadevirkningene kan avbøtes noe gjennom biotiltak. Dette bør vurderes konkret etter en ev. utbygging. Hjemmel til å pålegge utbygger å bekoste utredning og gjennomføring av slike tiltak forutsettes tatt inn i konsesjonsvilkårene. Det bør etableres mulighet for fiskevandring forbi inntaksdammen.

Redusert vannføring må forventes å medføre skade på ørret og bunndyr på strekningen, og fisket må forventes å bli mindre attraktivt.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8). Etter vår vurdering er det foretatt relativt god kartlegging av naturmangfoldet i det berørte området og tilgjengelig kunnskap er benyttet.
- Føre-var prinsippet (§ 9). Etter vår vurdering er tilgjengelig kunnskap i stor grad tilstrekkelig for behandling av saken i forhold til virkninger for naturmangfold.
- Samlet belastning (jf. nml § 10). Bekkekløftsystemene i Gudbrandsdalen er av nasjonal og internasjonal betydning. Bekkekløft og kystgranskog er naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for. Det foreligger nå søknad for 10 mindre kraftverk i sidevassdrag til Gudbrandsdalslågen, og det eksisterer fra før kraftverk i flere sideelver, bla Mesna, Mokså, Våla, Vinstra og Jorda. Flere av de eksisterende kraftverkene har forringet verdifulle bekkekløftmiljøer, og dersom alle de nå omsøkte kraftverkene realiseres vil det samlet sett resultere i en betydelig reduksjon i antallet nasjonalt/internasjonalt verdifulle bekkekløfter. Vi mener derfor at det ikke vil være forenelig med naturmangfoldlovens forvaltningsmål for naturtyper dersom alle de nå omsøkte prosjektene realiseres. Prosjektene med størst naturfaglig verdi bør derfor skånes mot utbygging. Hinøgla er et av de omsøkte prosjektene som ikke medfører miljøskade på naturtypen bekkekløft og er blant de omsøkte prosjektene med minst miljøulempe.

- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). I en ev. konsesjon er det behov for å ta inn hjemler for å pålegge utbygger å bekoste oppfølgende undersøkelser og å gjennomføre tiltak for å begrense skadevirkninger av tiltaket

Forholdet til vannforskriftens § 12

Den omsøkte kraftutbyggingen vil ha negativ virkning på den økologiske tilstanden i vassdraget. Selv med de foreslåtte avbøtende tiltakene, er det ikke åpenbart at vannforskriftens minimumsmål om god økologisk tilstand vil kunne opprettholdes på den utbygde strekningen. Fisk vil trolig være det mest følsomme kvalitetselementet. Hinøgla er fra før berørt av reguleringen av Nedre Heimdalsvatn. Vi mener at samfunnsnyttene av energiproduksjonen vil være større enn skadene på vannmiljøet, og at energiproduksjonen ikke kan oppnås med vesentlig mindre miljøulempe andre steder.

Landskap

Landskapet rundt Hinøgla har rolige former. Elva er godt synlig og er et viktig landskapselement der Sikkildalsveien krysser elva (Staupfallbrua). Skjemmende inngrep i større grad bør kunne unngås, forutsatt at det legges vekt på å sette i stand terrenget etter avsluttet anleggsarbeid. Vi forutsetter at NVE påser at dette ivaretas på en god måte gjennom sitt tilsyn med en ev. utbygging.

Forurensing

Fraføring av vann fra elva på den utbygde fallstrekningen vil redusere resipientkapasiteten på strekningen. Det er imidlertid ikke store lokale forurensningskilder på denne strekningen. Vi vil derfor ikke forvente at fraføringen av vann vil medføre vesentlig forringelse av vannkvaliteten.

Søknaden gir ikke opplysninger om støynivået utenfor kraftstasjonen. Dersom kraftverket medfører støy av betydning, vil det kunne utløse behov for behandling etter forurensingsloven.

Dersom det i anleggsperioden skal utføres arbeid som kan medføre fare for forurensing må dette også meldes til Fylkesmannen for vurdering.

Landbruk

Landbruket berøres ikke av utbyggingsprosjektet. Etableringen av inntaksdammen vil medføre at et areal på omtrent 4 daa skog blir demt ned.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen har ingen merknader til en ev. utbygging av Hinøgla kraftverk med hensynet til samfunnssikkerhet.

Oppsummering

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for utbygging av Hinøgla kraftverk. Vi mener begge utbyggingsalternativer er akseptable.

Ved en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,5 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.
- Etablering av vandringsvei for fisk opp og ned forbi inntaksdammen
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider, som vegger, riggområde og massetipper.
- Anleggsarbeid skal ikke forekomme i perioden 15.02 – 15.08 for kongeørn eller nærmere enn 500 m fra hekkelokalitet for hønsehauk i perioden 01.03 – 01.07.
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotopiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.
- Standard naturforvaltningsvilkår.
- Hjemmel til å pålegge undersøkelser/overvåking av vannkvalitet og begroing
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.

Kopi til:

Direktoratet for naturforvaltning	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	Lillehammer
Nord- Fron kommune	Nedregate 50	2640	Vinstra